

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ»  
В.о. декана факультету міжнародних  
економічних відносин  
та туристичного бізнесу  
Тетяна МІРОШНИЧЕНКО  
\_\_\_\_\_ 2023 р.



Робоча програма навчальної дисципліни

**Статистика**

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	<b><u>Перший (бакалаврський)</u></b>
галузь знань	<b><u>024 «Сфера обслуговування»</u></b> (шифр і назва)
спеціальність	<b><u>242 «Туризм»</u></b> (шифр і назва)
освітня програма	<b><u>«Туризм»</u></b> (шифр і назва)
спеціалізація	_____ (шифр і назва)
вид дисципліни	<b><u>обов'язкова</u></b> (обов'язкова / за вибором)
факультет	<b><u>Міжнародних економічних відносин та Туристичного бізнесу</u></b>

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від "29" серпня 2023 року, № 1

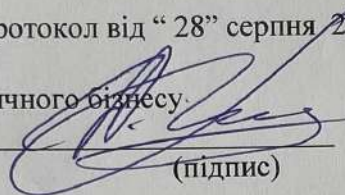
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади)

**Куценко О.І.** к. е. н.(PhD), доцент кафедри статистики, обліку та аудиту

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від "28" серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

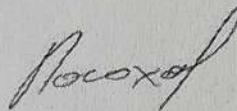


(підпис)

Анатолій ПАРФІНЕНКО  
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом (керівником проектної групи) освітньої-професійної програми «ТУРИЗМ»

Гарант (керівник проектної групи) освітньої-професійної програми «ТУРИЗМ»



(підпис)

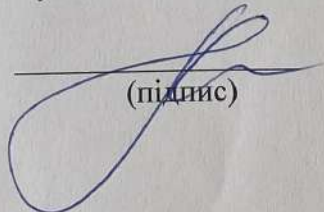
Іван ПОСОХОВ  
(ім'я та

прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією Міжнародних економічних відносин та Туристичного бізнесу назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від "29" серпня 2023 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету МEB та ТБ



(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА  
(ім'я та прізвище)

## ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “ **Статистика**” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

**першого (бакалаврського)**

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності (напряму) **242 «Туризм»**

### 1. 1. Опис навчальної дисципліни

**1.1. Мета** викладання навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців системи знань в області теорії та практики застосування статистичних методів у сфері туристського бізнесу, побудова прогнозів і, на цій основі, оцінка перспектив розвитку конкретних соціально-економічних явищ і процесів з метою забезпечення ефективної туристської діяльності, її конкурентоспроможності.

**1.2. Основні завдання** вивчення дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями та інструментарієм щодо статистичної методології кількісного вивчення туристської діяльності.

Опісля завершення курсу студент має набути таких **загальних(ЗК) та фахових(ФК) компетентностей:**

▪ **Загальні**

- ЗК 3.** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 6.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 8.** Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК 9.** Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.
- ЗК 10.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 12.** Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 13.** Здатність планувати та управляти часом.
- ЗК 14.** Здатність працювати в команді та автономно.

▪ **Фахові**

**ФК1.** Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

**ФК 2.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

**1.3.** Кількість кредитів 3

**1.4.** Загальна кількість годин 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова / за вибором	
Денна форма навчання	Дистанційна форма навчання
Рік підготовки	
2 -й	2 -й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
16 год.	2 год.
Практичні, семінарські заняття	
10 год.	- год.
Лабораторні заняття	
- год.	- год.
Самостійна робота	
64 год.	88 год.
у тому числі індивідуальні завдання	
-	-

#### 1.6. Заплановані програмні результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти наступних *програмних результатів навчання (ПРН)*:

**ПРН1.** Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

**ПРН5.** Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

**ПРН6.** Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

**ПРН9.** Організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

**ПРН19.** Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

## 2. Тематичний план навчальної дисципліни

### Розділ 1 Методологічні засади статистичного дослідження туристської індустрії

#### Тема 1. Статистичне спостереження

**Зміст** Поняття про статистичне спостереження і його місце у комплексі статистичного дослідження. Зростання ролі інформаційної бази з розвитком та утриманням своїх позицій у ринкових відносинах(у зв'язку з пандемією), що формується у результаті статистичного спостереження. Вимоги, що пред'являються до статистичних даних та статистичному спостереженню: повнота охоплення, достовірність, точність, однаковість, порівнянність, своєчасність, оперативність, економічність збору даних. Програмно-методологічні й організаційні питання статистичного спостереження. Програма статистичного спостереження і вимоги, що до неї пред'являються. Організаційний план і питання, що у ньому відбиваються. Формуляр статистичного спостереження і його обов'язкові елементи. Мета статистичного спостереження. Об'єкт



статистичного спостереження, одиниця сукупності, одиниця спостереження. Поняття статистичної ознаки. Кількісні ознаки якісні ознаки: альтернативні, з упорядкованими станами, із неупорядкованими станами загальні правила, на підставі яких уточнюють і формують ознаки одиниці спостереження. Поняття про звітну одиницю. Термін і критичний момент статистичного спостереження. Класифікація видів статистичного спостереження: по повноті охоплення об'єкта у просторі, по повноті охоплення об'єкта у часі, по джерелах статистичних спостережень. Види статистичних спостережень: суцільне, несуцільне, перериване, безупинне, безпосереднє, документальне, опит. Різновиди статистичного спостереження: вибіркоче, основного масиву, монографічне, періодичне, одноразове. Основні організаційні форми статистичного спостереження: звітний, експедиційний, самореєстрації, анкетний, кореспондентський. Рахунковий і логічний контроль одержуваних у результаті спостереження даних. Точність статистичного спостереження. Помилки спостереження: реєстрації, репрезентативності. Випадкові і систематичні помилки реєстрації. Випадкові і систематичні помилки репрезентативності. Заходи, що сприяють підвищенню точності статистичного спостереження.

### ***Тема 2. Зведення та угруповання статистичних даних***

**Зміст** Поняття про статистичне зведення. Програма зведення. Поняття про угруповання. Метод угруповання. Вирішення задач статистичного аналізу за допомогою типологічних, структурних і аналітичних угруповань. Поняття групованої ознаки. Ускладнене угруповання: комбінаційне та багатомірне. Розподіл угруповань з кількісних та якісних ознак. Розрахунок розмаху інтервалу щодо розчленуванні сукупності на групи з рівними інтервалами. Схема ведення угруповання: контроль вихідних даних, вибір групованої ознаки, розрахунок розміру інтервалу і меж кожної інтервальної групи, розробка макету спеціальної груповальної таблиці, ранжирування вихідної інформації, занесення у розрахункову таблицю даних з кожної одиниці, підрахунок підсумків з груп, побудова підсумкової таблиці, аналіз результатів підсумкової таблиці. Статистична таблиця, її підмет і присудок. Характеристика простих, групових та комбінаційних таблиць, що вибираються у залежності від цілі їх побудови.

### ***Тема 3. Статистичні показники***

**Зміст** Поняття про статистичний показник. Система статистичних показників. Функції системи статистичних показників: директивна, облікова, стимулююча та пізнавальна. Статистичні показники з пізнавальної функції: характеристики об'єму сукупності, типові характеристики, індивідуальні характеристики, варіації у середині кожної групи. Статистичні показники, які подані абсолютними, відносними і середнім величинами. Прості і складні абсолютні величини. Одиниці виміру: натуральні, умовно-натуральні і вартісні. Особливості розрахунку відносних величин. Відносні величини, які характеризують відношення між однойменними показниками: відносні величини динаміки, планового завдання, виконання плану, структури, координації, порівняння (наочності). Відносні величини, які характеризують відношення між різнойменними показниками – відносні величини інтенсивності. Характеристика середньої величини у статистиці. Застосування методу середніх величин у статистичних дослідженнях. Умови застосування середніх величин. Загальна середня та групова середня величина. Функціональна та порядкова (позиційна) середня величина. Умови застосування різних видів середніх величин: середньої арифметичної, середньої гармонійної, середньої геометричної, середньої квадратичної й т.п. Мажоритарність середніх величин. Основні види позиційних (порядкових) середніх: мода та медіана.

#### ***Тема 4. Ряди розподілу. Аналіз варіації та форми розподілу***

**Зміст** Групи факторів, що формують рівень ознаки у досліджуваній сукупності одиниць та обумовленість наявності розходжень у величині ознаки в окремих одиницях. Поняття про варіацію ознаки. Значення показників варіації ознаки. Ряди розподілу, сформовані у результаті статистичного угруповання. Дискретні і безупинні ряди розподілу. Інтервальні варіаційні ряди розподілу з рівними і нерівними інтервалами. Частота, накопичена частота та частість. Характеристика дискретних рядів за допомогою полігона. Характеристика інтервальних рядів за допомогою гістограм. Абсолютні і відносні характеристики варіації: розмах, середнє лінійне відхилення, дисперсія, середнє квадратичне відхилення, коефіцієнт варіації. Дисперсія у згрупованих сукупностях. Порядок визначення внутрішньої групової, міжгрупової і загальної дисперсії у групованій сукупності, що розподілена на групи з факторної ознаки. Кореляційні відношення. Варіація якісних ознак.

#### ***Розділ 2. Комплексний статистичний аналіз туристського продукту***

##### ***Тема 5. Вибірковий метод. Статистична перевірка гіпотез***

**Зміст** Визначення вибіркового спостереження. Вибіркова сукупність. Характеристика етапів вибіркового спостереження: визначення цілі спостереження, упорядкування програми спостереження і розробки даних, рішення організаційних питань спостереження, визначення відсотка добору і способу добору. Проведення добору. Реєстрація відповідних ознак відібраних одиниць, узагальнення даних спостереження і розрахунок вибірових характеристик, розрахунок помилок вибірки, перерахування вибірових характеристик на усю сукупність. Вибірки з способу організації. Велика і мала вибірка. Визначення граничної помилки щодо проведення великої і малої вибірок. Проста випадкова вибірка: повторна і безповторна. Визначення середньої квадратичної помилки простої випадкової повторної і безповторної вибірки. Наближені способи оцінки генеральної дисперсії. Організація типової вибірки. Розрахунок об'єму вибірки кожної типової групи. Точність типової вибірки. Стандартна помилка типової вибірки. Середня помилка вибіркової частки щодо випадкової вибірки у випадку рівновеликих серій. Особливості багатоступінчастої вибірки. Поняття критичної області щодо статистичної перевірки гіпотез. Переваги і нестачі окремих видів вибірки.

##### ***Тема 6. Методи аналізу взаємозв'язків***

**Зміст** Актуальність вивчення статистичних закономірностей. Класифікація зв'язків між явищами і їхніми ознаками з ступені тісноти зв'язків, напрямку й аналітичному вираженню. Функціональні (жорстко детерміновані) і статистичні (стохастично детерміновані) зв'язки. Модель стохастичного зв'язку. Кореляційний зв'язок. Прямі і зворотні зв'язки. Прямолінійні і криволінійні зв'язки. Однофакторні і багатфакторні зв'язки. Найпростіші методи вивчення статистичних зв'язків. Метод зіставлення двох рівнобіжних рядів. Метод аналітичних угруповань. Визначення форм впливу факторних ознак на результативний за допомогою методів кореляційного і регресійного аналізу. Статистичні моделі: однофакторні і багатфакторні, структурні, динамічні, зв'язку. Двовірсна лінійна модель кореляційного і регресійного аналізу. Рівняння однофакторного лінійного кореляційного зв'язку і визначення його параметрів методом найменших квадратів. Багатфакторний кореляційний аналіз.

##### ***Тема 7. Ряди динаміки. Аналіз інтенсивності та тенденцій розвитку***

**Зміст** Поняття про ряди динаміки. Види рядів динаміки. Моментні та інтервальні ряди основні правила побудови рядів динаміки. Порівнянність рівней ряду: у територіальному розрізі, за часом. Єдина методологія розрахунку рівней ряду динаміки.

Показники аналізу рядів динаміки. Абсолютний приріст та абсолютне значення одного проценту приросту. Темпи росту та темпи приросту. Середній рівень ряду. Середній темп росту та приросту. Порівняння рядів динаміки. Методи виявлення основної тенденції зміни рівней ряду динаміки. Метод укрупнення інтервалів. Метод змінної середньої. Аналітичне вирівнювання рядів динаміки. Тренд ряду. Метод найменших квадратів. Методи вивчення сезонних коливань. Метод абсолютних різниць. Метод відносних різниць. Визначення індексів сезонності. Комплексний аналіз взаємопов'язаних рядів. Екстраполяція рядів динаміки та прогнозування.

### Тема 8. Індекси

**Зміст** Поняття щодо економічних індексів. Основні задачі, які вирішуються за допомогою індексів: вимірювання складних явищ за часом, вплив окремих факторів на змінення динаміки складного явища, порівняння з минулим періодом, з іншою територією, з нормативами, планами, прогнозами. Типи ознак, за якими класифікуються індекси. Розподіл індексів за кількісними та якісними ознаками. Термінологія та символіка індексного методу. Індивідуальні індекси. Загальний індекс. Агрегатна форма індексу. Агрегатний індекс вартості продукції або товарообігу. Агрегатний індекс фізичного об'єму продукції. Агрегатний індекс цін із базисними вагами (Ласпераса). Індекс споживчих цін – загальний вимірювач інфляції. Агрегатний індекс продуктивності праці. Індексний метод аналізу чинників динаміки. Побудова взаємозалежних індексів на прикладі індексів цін, фізичного об'єму продукції і індексу вартості. Визначення за допомогою індексної системи впливу окремих факторів на формування рівня результативного показника. Визначення ступеня впливу двох факторів – змін значень осереднюючого показника і змін структури явища – на загальну динаміку середньої. Індекс перемінного складу, індекс постійного (фіксованого) складу й індекс структурних зрушень.

## 3. Структура навчальної дисципліни

2.

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
о	л	п	лаб	інд	с.	о	л	п	лаб	інд	с.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<b>Розділ 1. Методологічні засади статистичного дослідження туристської індустрії</b>												
Разом за розділом 1	42	8	4			30	45	1				44
<b>Розділ 2. Комплексний статистичний аналіз туристського продукту</b>												
Разом за розділом 2	48	8	6			34	45	1				44
<b>1. Усього годин</b>	90	16	10			64	90	2				88

#### 4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	дистанційна форма
1	Статистичне спостереження	0,5	-
2	Зведення і групування статистичних даних	0,5	-
3	Побудова макетів статистичних таблиць та їх аналіз	0,5	-
4	Графічні методи зображення статистичних даних	0,5	-
5	Класифікація статистичних показників	1	-
6	Абсолютні та відносні величини	1	-
7	Середні величини	1	-
8	Статистичний аналіз рядів розподілу	1	-
9	Вибіркове спостереження	1	-
10	Статистичні методи вивчення взаємозв'язків	1	-
11	Ряди динаміки	1	-
12	Індекси	1	-
	Разом	10	-

#### 5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна форма	дистанційна форма
1	Статистичне спостереження: підготовка, проведення спостереження та презентація у МУДЛі	10	20
2	Підготовка до тестування з усіх тем курсу «Статистика» за лекційними матеріалами та методичними розробками викладача	42	49
3	Статистичні таблиці та графіки. Презентація основних видів графіков та таблиць за матеріалами Державної служби статистики	12	19
	Разом	64	88

#### 6. Індивідуальні завдання

Не передбачені програмою. Однак у процесі самостійної роботи, ця робота проводиться у скороченому варіанті.

#### 7. Методи навчання



При викладанні навчальної дисципліни «Статистика» використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання із застосуванням:

- лекцій у тому числі з презентаціями у МУДЛі;
- відеороликів;
- розв'язування задач у MS- EXCEL та Statistika;
- складання графічних схем та таблиць.

## **8. Методи контролю**

Основними завданнями контролю знань з дисципліни «Статистика» є оцінювання засвоєння ними теоретичних знань і навичок, набутих під час навчання. При цьому, контрольні заходи мають:

- стимулювати систематичну самостійну роботу над навчальним матеріалом;
- забезпечити закріплення та реалізацію набутих теоретичних знань при виконанні практичних завдань та тестів;
- прищепити навички відповідального ставлення до своїх обов'язків, самостійного цілеспрямованого пошуку потрібної інформації, чіткої організації свого робочого дня.

Згідно з навчальним планом з дисципліни «Статистика» передбачена форма підсумкового контролю – залікова робота. Оцінювання знань здійснюється за 100-бальною шкалою.

### **Критерії оцінювання знань для дисципліни «Статистика»**

Порядок оцінювання знань студентів, розроблений: і впроваджений в навчальний процес у Харківському національному університеті імені В.Н.Каразіна унормовує основні принципи організації поточного, підсумкового та семестрового контролю знань студентів з усіх видів виконуваних робіт (теоретична підготовка, практична робота, самостійна робота, наукова робота тощо), а також методику переведення показників академічної успішності студентів ХНУ імені В.Н.Каразіна у національну шкалу щодо дворівневої шкали оцінювання

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання. Вони визначають відповідність рівня набутих студентами-бакалаврами знань, умінь та навичок, вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

### **Поточний контроль знань студентів**

Система поточного контролю знань студентів передбачає оцінювання їх за двома основними напрямками:

- а) перевірка теоретичних знань;
- б) перевірка практичних навичок.

**Оцінювання рівня засвоєння теоретичних знань** може проводитись у одній з альтернативних форм:

- за підсумками тестування;
- під час проведення усної співбесіди зі студентом - бакалавром, у процесі якої студент дає відповіді на питання з різних тем дисципліни.

**Оцінювання рівня набутих практичних навичок** здійснюється за результатами виконання практичних завдань різною ступені складності, а також наукової роботи студентів.

**Підсумковий контроль за курсом «Статистика» – у формі залікової роботи**

До написання залікової роботи допускають студентів - бакалаврів, що мають задовільну кількість балів зі складених тестів з основних навчальних 2-х розділів курсу, написання наукової роботи (за бажанням) та виконання інших практичних завдань, передбачених програмою дисципліни.

Залік здійснюють за заліковими завданнями, які містять теоретичну частину, у якій одне теоретичне питання та два тестових завдання і практичну частину, у складі якої передбачено розв'язання 2-х практичних завдань різної ступені складності. Саме вони дають можливість здійснити оцінювання знань студента за дисципліною «Статистика» (рис. 1).

<i>Додаток 20</i>
<b>Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна</b>
Факультет <u>Міжнародних економічних відносин та Туристичного бізнесу</u>
Спеціальність <u>242 «Туризм»</u>
Освітня програма «Туризм»
Семестр 3
Форма навчання <u>денна (дистанційна)</u>
Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень): <u>перший (бакалаврський)</u>
Навчальна дисципліна: <u>«Статистика»</u>
<b>ЗАЛІКОВЕ ЗАВДАННЯ №7</b>
<b>Теоретична частина:</b>
1.1. Дати повну відповідь на питання: Суть і значення середніх величин ( <b>max 10</b> ).
1.2. 2 тести ( <b>max 10</b> )
<b>2. Практична частина:</b>
2.1. Розв'язати задачу 1 рівня складності ( <b>max 5</b> ):
2.2. Розв'язати задачу 2 рівня складності ( <b>max 15</b> ):
Затверджено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства протокол № 1 від “29” серпня 2023 р.
Викладач <b>Олена КУЩЕНКО</b>
підпис

Рис. 1. Зразок залікового завдання

### **Критерії оцінювання на заліку здійснюються за дворівневою шкалою оцінювання:**

Оцінювання знань студента проводиться за дворівневою шкалою: [зараховано (відмінно, добре, задовільно) та незараховано (незадовільно)]. За наслідками заліку студент може отримати максимум 40 балів:

1. Для отримання оцінки зараховано «відмінно» (35-40 балів) студент повинен:
  - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
  - викласти теоретичний матеріал чітко, коротко, зв'язано й обґрунтовано;
  - навести вірне рішення 2-х задач та 2 тестів.
2. Для одержання оцінки зараховано «добре» (25-34 балів) студент повинен:
  - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
  - викласти теоретичний матеріал обґрунтовано й зв'язано;
  - навести вірне рішення 2-х задач;
  - можливі помилки щодо відповіді на 2-а теста.
3. Для отримання оцінки зараховано «задовільно» (15-24 балів) студент повинен:
  - викладати теоретичний матеріал у доступній щодо розуміння формі;

- можливі помилки щодо розв'язанні 2-х задач та 2-х тестів.

4. Оцінку не зараховано «незадовільно» (1-14 балів) отримують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у попередньому пункті.

Кожне завдання залікової роботи оцінюється окремо, що зазначається в білетах залікових завдань у тах балах. Якщо одна з оцінок незараховано «незадовільно», то загальна оцінка не може бути вищою за зараховано «задовільно».

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як загальна оцінка, яка враховує оцінки з кожного виду контролю (оцінки проміжного контролю за роботу протягом семестру та оцінка за результатами виконання залікового завдання).

У відповідності до набраних студентом – бакалавром балів оцінка знання матеріалу проводиться за двоохрівневою шкалою оцінювання згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів.

## 9. Схема нарахування балів

### Узагальнена схема нарахування балів щодо підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрової залікової роботи (денна форма навчання)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом	Залікова робота	Сума
Розділ 1		Розділ 2						
T1,2	T3, 4	T5, 6	T7, 8	-	-	60	40	100
15	15	15	15	-	-	60 (мінімум - 20)	40	100 (мінімум - 50)

T1, T2 ...T8 – теми розділів.

### Узагальнена схема нарахування балів (дистанційна форма навчання)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом	Залікова робота	Сума
Розділ 1		Розділ 2						
T1,2	T3, 4	T5, 6	T7, 8	-	-	60	40	100
15	15	15	15	-	-	60 (мінімум - 20 з урахуванням всіх видів робіт)	40	100 (мінімум - 50)

T1. Статистичне спостереження.

T2. Зведення та угруповання статистичних даних.

T3. Статистичні показники.

T4. Ряди розподілу. Аналіз варіації та форми розподілу.

- T5. Вибірковий метод. Статистична перевірка гіпотез.  
 T6. Методи аналізу взаємозв'язків.  
 T7. Ряди динаміки. Аналіз інтенсивності та тенденцій розвитку.  
 T8. Індекси.

### Шкала оцінювання

Сума балів за усі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	щодо дворівневої шкали оцінювання
90–100	зараховано
70–89	
50–69	
1–49	незараховано

## 10. Рекомендована література

### Основна література

1. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 № 324/ 95. ВР.
2. Вишневецька Л.І. Митна статистика: Навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Професіонал», 2008. 352 с.
3. Кущенко О.І. Статистика туризму: навч.-мет. пос. Харків: ХНУ імені .В.Н.Каразіна, 2014.-74с. (українською,російською та **англійською** мовами).
4. Кущенко О.І. Статистика туризму (Розділ 17): Економічна статистика: навчальний посібник за ред. В.М. Соболев. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. С.365 – 377.
5. Кущенко О.І. Статистика ринку товарів: навчально-методичний посібник українською,російською та **англійською** мовами. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. С.35 – 91. (+CD).
6. Кущенко О.І. Статистика туризму: навчально-методичний посібник. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2018. 79 с. (українською,російською та **англійською** мовами).
7. Kushchenko O.I. Possibilities of the eKhNUIR use of statistical methodology are in educational process. ISSN 2310-8665. [eKhNUIR](http://eKhNUIR). ISSN 2310-8665. Kharkiv. 2019. URI: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/14605>
8. Kushchenko Olena. Statistical methodology of analytic geometry of Green economy. «Зелена економіка» – необхідна умова сталого розвитку національної економіки України: ст колективна монографія/За заг. ред.О.Л. Гальцової. Херсон: Видавничий дім «Гальветика», 2020. С.34-51 .
9. Kushchenko E. I. Methodological bases of statistical study of seasonality of market of tourist product. *The world of science and innovation*. Abstracts of the 1 st International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. London, United Kingdom. 2020. Pp. 44-48. URL: <https://sci-conf.com.ua/i-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-the-world-of-science-and-innovation-19-21-avgusta-2020-goda-london-velikobritaniya-arhiv>
10. Olena Kushchenko, Larisa Izotova. Analytical methodology of international comparisons of the European Union Countries (Аналітична методологія міжнародних співставлень країн Європейського союзу). *Комерціалізація інновацій: захист інтелектуального капіталу, маркетинг та комунікації монографія* / за ред. к.е.н., доц. Сагер Л.Ю., к.е.н., доц. Сигиди Л.О. Суми: Сумський державний університет, 2022. С. 133-140.
11. Туристичне країнознавство: підручник/А.Ю. Парфіненко, В.І. Сідоров, О.О. Любіцева. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2015. 551 с., 48 с. кольор. іл.

### Допоміжна література

1. **Kushchenko O.** Methodological principles in statistic study of tourist market. *Вісник ХНУ імені В.Н.Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. 2014. №1144. С.171 – 174 (Випуск3).
2. **Kushchenko O.** Peculiarities of statistical methodology of international comparisons on makrolevel. *Вісник ХНУ імені В.Н.Каразіна. Серія «Економічна»*. 2014. №1118. С.108-112 (Випуск 88).
3. **Kushchenko O.** Peculiarities of statistical methodology of international comparisons in the field of tourism. *«Туристичний бізнес: світові тенденції та національні пріоритети»*. Матеріали VII міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 10 – річчя кафедри туристичного бізнесу 20 листопада 2015 року. 2015. С.132-134.
4. **Kushchenko O. I.** Statistical methodology of international comparisons of the European Union countries. *«Молодий вчений»: науковий журнал*. Херсон: ТОВ Видавничий дім «Гальветика», 2016. № 7 (34) липень. С. 70 – 73.
5. **Кущенко О.І.** Статистична оцінка зовнішнього ринку України. *National Economic Reform: experience of Poland and prospects for Ukraine. Collective monograph. Vol. 2. "Izdevnieciba "Baltija Publishing"*, 2016. С.416-434.
6. **Кущенко Е.И.** Геймификация преподавания статистики. *Дистанційне навчання – старт із сьогодення в майбутнє: матеріали 3 всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 20-21 квітня 2017 р.* Х.ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017 С. 7-8.
7. **Кущенко Е.И.** Социально-исторический аспект развития бизнес-образования на кафедре статистики ХНУ имени В.Н. Каразіна *International Scientific Conference Anti-Crisis Management: State, Region, Enterprise: Conference Proceedings, Part III, November 17th, 2017. Le Mans, France: Baltija Publishing. Pp. 161-163.*
8. **Kushchenko O.I.** Methodological analysis of international and national tourism by means of generalizing statistical indicators. *«Young Scientist»:науковий журнал*. Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2018. № 1(53) January. С. 508-513.
9. **Kushchenko O.I., Mamontova O.G.** Historical intercommunication of statistical science and practice (Історичний взаємозв'язок статистичної науки і практики) *Модернізація економіки країни в контексті соціальних викликів: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 1 вересня 2018 року) / ГО «Львівська економічна фундація»*. Львів: ЛЕФ, 2018. С. 8-11.
10. **Кущенко О.І.,** та ін. Аналітичні можливості статистики. *Економічний потенціал країни: наукові підходи та практика реалізації: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 2 березня 2019 р.) / відп.за випуск д.е.н., проф.. С.О. Якубовський. Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2019. С.123-126.*
11. **Кущенко О.І., Щкіря Д.М.** Аналітична оцінка зовнішнього ринку України. *Вісник ХНУ імені В.Н.Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. 2019. Вип.9. С.42-49.
12. **Кущенко О. І.,** Гаврюшенко А.А. Статистичні бази даних як джерело інформації щодо проведення аналітичних досліджень. *Technologies and strategies for the implementation of scientific achievements: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the International Scientific and Theoretical Conference (Vol.1), May 27, 2022. Stockholm, Kingdom of Sweden: European Scientific Platform.* С.60-64. URL: <http://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/issue/view/27.05.2022/746>

#### 11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Статистична інформація. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Статистична інформація. Веб-сайт статистики ООН. URL: <http://www.unisystem.org>

3. Статистична інформація. Веб-сайт Евростата ЕС. URL: <http://www.europa.eu.int/comm/eurostat>
  4. UN WTO World Tourism Barometer. Веб-сайт статистики ВТО. URL: <http://www.unwto.org/facts/eng/barometer.htm>
  5. International Recommendations for Tourism Statistics 2008. United Nations, 2010. URL: [http://unstats.un.org/unsd/publication/SeriesM/seriesm\\_83revle.pdf](http://unstats.un.org/unsd/publication/SeriesM/seriesm_83revle.pdf).
  6. System of National Accounts, 2008 (2008 SNA)/European Communities, International Monetary Fund, Organisation for Economic Cooperation and Development, United Nations and World Bank, 2009. – Chapter 29-F.1. Tourism satellite accounts.- P. 531-534. URL: <http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/docs/SNA2008.pdf>.
  7. Tourism Satellite Account: Recommended Methodological Framework 2008 URL: <http://www.oecd.org/cfe/tourism/2008%20-%20Tourism%20Satellite%20Recommended%20Methodological%20Framework%20REV.pdf>.
  8. **Кущенко О.І.** Статистика: дистанційний курс: навчально-методична праця (Сертифікат №56/2016. Рішення Координаційної ради ХНУ імені В.Н. Каразіна, протокол №7 від 04.11.2016). URL: <http://www.dist.karazin.ua>
- 12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непоборної сили**

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться усі лекційні та практичні заняття ;

2 курс	Статистика	Кущенко Олена Іванівна	Zoom	<p>УТ-21– лекції , практика та консультації по суботах          Це регулярні конференції ( з 5.09.2023р.)          Підключитись к конференції Zoom  <a href="https://us05web.zoom.us/j/81860897658?pwd=49Kg1KTsYa3cqoiOcxVKTcjsB4e2FI.1">https://us05web.zoom.us/j/81860897658?pwd=49Kg1KTsYa3cqoiOcxVKTcjsB4e2FI.1</a>          Консультації:  <a href="https://us05web.zoom.us/j/89059742237?pwd=36oeFUpnSVbbMIAyGcJnVgDz9SakSl.1">https://us05web.zoom.us/j/89059742237?pwd=36oeFUpnSVbbMIAyGcJnVgDz9SakSl.1</a></p>
--------	------------	------------------------	------	---

Складання підсумкового семестрового контролю: у разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної та заочної форми навчання надається можливість скласти залік у письмовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному сертифікованому курсі «Статистика», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1272>